

בש"פ 7587/16 - פלוני נגד פלונית, מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7587/16

כבוד השופט ע' פוגלמן
פלוני

לפני:
העורר:

נ ג ד

1. פלונית
2. מדינת ישראל

המשיבות:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ב' גרינברגר) במח"ע 37949-03-16 מיום 31.7.2016

עו"ד זכריה שינקולבסקי

בשם העורר:

עו"ד נעה יסלזון

בשם המשיבה 1:

עו"ד סיוון רוסו

בשם המשיבה 2:

החלטה

זהו ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ב' גרינברגר) לאסור על העורר להתגורר ולעבוד באזור היישוב קריית ארבע למשך שלוש שנים, וזאת מכוח חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004 (להלן: חוק המגבלות).

1. כעולה מהחלטת בית המשפט המחוזי, העורר הורשע, על פי הודאתו, בביצוע מעשים מגונים בבנותיו הקטינות ובתלמיד כיתה ט' בישיבה שבה הוא לומד. הסדר הטיעון כלל עונש מוסכם בן 28 חודשי מאסר בפועל שבו החל העורר

עמוד 1

לשאת. בטרם שחרורו של העורר ביקשה אחת מבנותיו (להלן: המבקשת) כי העורר יורחק - הן לצורכי מגורים והן לצורכי עבודה - מאזור מגוריה של המבקשת, קריית ארבע. דיון אחד בבקשה התקיים עובר לשחרור העורר מן הכלא, ובמסגרתו ניתן צו ארעי האוסר על מגורים ועבודה של המשיב בקריית ארבע ובת עין, שם למדה המבקשת במדרשה. בצו הארעי הותרה שהות העורר בשכונת גבעת החרסינה ואזור התעשייה שבקריית ארבע, שם היה צפוי העורר להשתלב בעבודה. עוד הותר לו להיכנס לתחומי קריית ארבע למשך שעתיים ביום לצורך לימודיו בכולל הנמצא ביישוב. דיון נוסף נקבע לאחר שחרורו מבית האסורים.

2. עם שחרורו של העורר התקיים, כאמור, דיון נוסף בבקשה. במהלך הדיון התברר כי העורר מתגורר בבני ברק לאחר שהורחק מאזור קריית ארבע בשל צו הרחקה מגרושתו שניתן בבית המשפט לענייני משפחה בירושלים. בדיון נמסר כי המבקשת צפויה לשוב ולהתגורר בקריית ארבע לאחר סיום לימודיה במדרשה, וצוין כי לפי דבריה, מגורי העורר בגבעת החרסינה אינם מאפשרים לה לנוע בבטחה שכן מדובר בשכונה סמוכה לקריית ארבע שיש לחלוף בה כדי לצאת מן היישוב.

3. לאחר הדיון התקבלה הודעה מעדכנת מן העורר שבה מסר כי הוא נמצא בהליך קבלה לעבודה במרכז שבצומת גוש עציון; כי הוא התקבל ללימודים בכולל שבקריית ארבע; וכי הוא מתכוון לשכור דירה בגבעת החרסינה. במענה להודעה מעדכנת זו עמדה המבקשת על כך שתכנית הלימודים בכולל היא בת שעתיים בלבד ואין היא מייצרת מסגרת ומקור הכנסה, ולפיכך אין כל טעם מיוחד להתיר את לימודיו דווקא במקום זה; וכי התעקשותו של העורר לשהות בקריית ארבע מטרתה מניעת אפשרותה להשתקם ופגיעה בה ובבני משפחתה.

4. בתום כל אלה קיבל בית המשפט את בקשת המבקשת. לפי שנקבע, "אין כל פרט בתכניות אותן הציג [העורר] לבית המשפט, המחייב את מגוריו דווקא בקריית ארבע". בית המשפט ציין בהחלטתו כי גם בהנחה שהעורר אכן התקבל לעבודה בגוש עציון, אין הדבר מחייב את מגוריו בקריית ארבע והוא יכול לגור בכל ישוב אחר המצוי בקרבת מקום. בעניין הלימודים בכולל שנמצא בקריית ארבע קיבל בית המשפט את טענת המבקשת וקבע כי אכן אין מדובר במסגרת מקיפה אשר מהווה מקור הכנסה, ולפיכך אין סיבה להתיר את לימודיו דווקא במסגרת זו. בית המשפט הוסיף וציין כי לעורר אין דירה בבעלותו בקריית ארבע, והוא ורעייתו התגרשו. בנסיבות אלו אין כל צורך קונקרטי כי מרכז חייו של העורר יהא מצוי דווקא שם, על רקע הפגיעה בביטחונה של המבקשת וביכולתה לשקם את חייה. בסיכומו של דבר נעתר כאמור בית המשפט לבקשה, והורה להגביל את מגוריו ועבודתו של העורר בקריית ארבע, לרבות בגבעת החרסינה שבסמוך, לתקופה בת שלוש שנים.

5. מכאן הערר שלפניי. לטענת העורר, המבקשת לא הוכיחה בבקשתה די הצורך כי ייגרם לה נזק נפשי של ממש אם לא תתקבל בקשתה. לתצהירה צורף מכתב מאת מטפלת ביחידה לקידום נוער בירושלים, שאינו בגדר חוות דעת. מכתב זה, כך הטענה, לא הוצג כראוי בפני בא כוח העורר ולא ניתנה לו ההזדמנות לחקור את אותה מטפלת על האמור בו. אף לא נערך בנושא דיון לגופו של עניין. עוד נטען כי לא ניתנה לצדדים ההזדמנות לעתור למינוי מומחה מטעם בית המשפט כאמור בסעיף 4 לחוק המגבלות; וכי בית המשפט לא היה רשאי להשית עליו מגבלות מחמירות יותר מאלו שהוטלו עליו במסגרת בקשת המדינה להטלת צו פיקוח מכוח חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (להלן: חוק ההגנה).

6. בדיון שנערך לפניי התנגדה המבקשת לקבלת הערר. באת כוחה הדגישה כי העורר מבקש בכל דרך את קרבת

משפחתו, אך זו אינה מעוניינת בכך. לגוף הטענות נטען כי לבא כוח העורר ניתנה הזדמנות לעיין בחוות דעת המטפלת וכי הוא הפנה אליה שאלות; וכי צו הפיקוח אינו מטיל מגבלות בעניין מגורים או עבודה, ועל כן אין קושי במגבלות שהוטלו במסגרת חוק המגבלות. באת כוח המדינה הצטרפה לדברים אלה והדגישה כי גם אם העורר מבקש לשקם את חייו, אין הכרח שיעשה כן בקריית ארבע דווקא.

דיון והכרעה

7. חוק המגבלות, העומד במוקד דיונו, מתיר לבית המשפט "להטיל על עבריו מין, בצו, מגבלות על מגורים או על עבודה בקרבת מקום המגורים או מקום העבודה של נפגע העבירה [...], אם שוכנע, לאחר שקיים דיון בענין, כי יש צורך בהטלת מגבלות משום שלנפגע העבירה עלול להיגרם נזק נפשי של ממש אם עבריו המין יתגורר או יעבוד בקרבת מקום מגוריו או מקום עבודתו [...]" (סעיף 3(א) לחוק המגבלות). על בית המשפט אשר החליט על קביעת מגבלות כאמור לקבוע את תקופת הזמן שבה תחולנה המגבלות, ובלבד שהתקופה לא תעלה על שלוש שנים. תקופה זו ניתנת להארכה מעת לעת לתקופות נוספות שלא יעלו על שלוש שנים כל אחת (סעיף 3(ד)(1) לחוק זה).

8. חוק זה זכה לדיון מקיף ויסודי בהחלטת השופט ח' מלצר בבש"פ 7057/09 פלונית נ' אלמוני (13.12.2010) (להלן: עניין פלונית). כפי שצוין בהחלטה זו, החוק מטיל על בית המשפט את מלאכת האיזון בין "מניעת הנזק הנפשי הממשי הנוסף שעלול להיגרם לנפגע העבירה אם עבריו המין יחזור לסביבתו, לבין הפגיעה שתיגרם לעבריו המין בשל השתתפות אותן מגבלות" (פסקה 17). החוק אינו מיועד להעניש את עבריו המין פעם נוספת; הוא מפנה את הזרקור "אל הנזק שנגרם לקורבן העבירה ועלול עוד להיגרם לו מהיתקלות צפויה תדירה בעבריו המין". תכליתו היא לאפשר לקורבן עבירת המין לשקם את חייו ולמנוע ממנו נזק ממשי נוסף (פסקאות 18-19). המבחן בהקשר זה, כך בהחלטה זו, הוא מבחן של ודאות קרובה. לאמור, על מבקש המגבלות לטעון ולהוכיח כי עלול להיגרם לו בוודאות קרובה נזק נפשי של ממש אם עבריו המין יתגורר או יעבוד בקרבתו. ועוד עליו להוכיח כי אין אפשרות להגשים את התכלית של מניעת הנזק הנפשי הצפוי לו בדרך שפגיעתה בעבריו המין פחותה. בניסוח אחר, יש להראות כי המגבלה המבוקשת היא מידתית מבחינת מהותה, זמן תחולתה והיקפה הגיאוגרפי (פסקאות 19-22).

9. במקרה זה לא התרשמתי כי האיזון שערך בית המשפט המחוזי מצדיק התערבות. תחילה יאמר כי לא מצאתי ממש בטענת העורר בעניין הוכחת הנזק הנפשי במקרה זה. המבקשת הצהירה כי היא בת 19 ומתגוררת בקריית ארבע עם אמה. בתצהירה צוין כך: "אני חוששת שאם העבריו יחזור לגור או לעבוד בקריית ארבע, אני אתקל בו על בסיס קבוע, דבר שלא יאפשר לי להמשיך בשגרת חיי". המכתב הנלווה אשר צורף לבקשתה מלמד כי די היה במחשבתה של המבקשת על כך שתאלץ לפגוש באביה - העורר - כדי להוביל להתדרדרות במצבה הנפשי. די בכל אלה, ובהתרשמות בית המשפט בשתי הישיבות שנערכו לפניו, כדי ללמד על ודאות קרובה לקיומו של נזק ממשי אשר ייגרם למבקשת - כזכור, בתו הצעירה של העורר - אם יחזור העורר לסביבת מגוריה.

10. אף אין בידי לקבל את הטענות בעניין טיב מכתב המטפלת או העובדה ש"לא ניתנה" - כלשונו של בא כוח העורר - הזדמנות לחקור את אותה מטפלת. עיון בפרוטוקול הישיבה מיום 4.4.2016 מעלה כי בזמן אמת לא עתר בא כוח העורר לכך שיותר לו לחקור את המטפלת בחקירה נגדית. בפתח ישיבה זו מסרה באת כוח המבקשת כי אין לה התנגדות לכך שבא כוח העורר יעיין במה שהוגדר כ"חוות הדעת" (ודומה כי הכוונה היא למכתב המטפלת). כעולה מפרוטוקול הדיון, מכתב זה אכן הועבר בהמשך לידי בא כוח העורר. לאחר זאת, טרונותו של האחרון הייתה כי "ישנו

גורם מקצועי שאולי צריך לשמוע ממנו מהי עמדתו ולא מכתב כזה גורף". על כן, אף שהמטפלת נכחה בדיון, בא כוח העורר נמנע מלחקור אותה בחקירה נגדית, שכן סבר כי יש להגיש "חוות דעת של מי שבאמת טיפל במבקשת". הנה כי כן, כעת לא יכולה להישמע טענה מצדו כאילו לא ניתנה לו הזדמנות לחקור את אותה מטפלת. אף לא מצאתי תימוכין לטענה שלפיה לא ניתנה לעורר הזדמנות לעתור למינוי מומחה מטעם בית המשפט.

11. לבסוף, לא התרשמתי כי הוטלו על העורר מגבלות חמורות יותר מאלו שהושתו עליו במסגרת צו הפיקוח באופן המשפיע על ענייננו. אכן, סעיף 3(ג)(3) לחוק המגבלות אינו מאפשר הטלת מגבלות חמורות יותר מכוח חוק המגבלות שעה שכבר הוטלו על עבריין המין מגבלות מכוח חוק ההגנה, אך זאת רק אם המגבלות מכוח חוק ההגנה "[...] יש בהן כדי להשליך על מקום מגוריו או על מקום עבודתו [של עבריין המין - ע' פ'] בקרבת מקום המגורים או מקום העבודה של נפגע העבירה [...]". במקרה זה, צו הפיקוח כולל 5 מגבלות, שעניינן חובת שיתוף פעולה עם קצין הפיקוח; הימנעות מיצירת קשר עם קורבנות העבירה; הימנעות מלהתחבר או לשהות ביחידות עם קטינים וקטינות; הימנעות מעבודה הכרוכה בקשר או בקרבה עם קטינים או קטינות; והימנעות מצריכת אלכוהול. מגבלות אלו אינן משפיעות על מקום המגורים או על מקום העבודה של העורר ככל שהדבר נוגע למקום המגורים או העבודה של המבקשת. אין להתפלא על כך, שכן ככלל לשני דברי החקיקה תכליות שונות: הגנה על הציבור הרחב מפני עבריין המין המסוכן (חוק ההגנה) מזה, והגנה על הקורבן הספציפי של עבריין המין (חוק המגבלות) מזה (עניין פלונית, פסקה 24).

12. בסיכום הדברים, העורר לא הצביע במקרה זה על טעם מבורר המצדיק את מגוריו באזור קריית ארבע דווקא. כפי שצוין קודם לכן, העורר אינו בעל דירה במקום ואף אין הוא עובד שם. את לימודיו הוא יכול לערוך אף במקום אחר. לעומת זאת, בתו הצעירה בשנים מתגוררת במקום ושם מרכז חייה. בית המשפט המחוזי התרשם כי חזרתו של העורר למקום תפגע בביטחונה של המבקשת וביכולתה לשקם את חייה. לא ראיתי שהונחה עלה להתערב בכך. אף יש לזכור כי המגבלה הוטלה לתקופה של שלוש שנים, ובמידת הצורך ואם תתבקש הארכת התקופה - ניתן יהיה לבחון את הדברים פעם נוספת.

על רקע כל המקובץ - הערר נדחה. אין צורך בתשלום אגרה.

ניתנה היום, ח' בתשרי התשע"ז (10.10.2016).

ש ו פ ט